

**2023-жылдын 1-январынан тартып 2024-жылдын 31-декабрына
чейинки мезгил аралыгына карата Кыргыз Республикасынын Тышкы
иштер министрлигинде бюджеттин аткарылышына жүргүзүлгөн
шайкештик аудити жөнүндө
отчёт**

Аудит Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Кеңешинин 2024-жылдын 26-декабрында бекитилген №01-22/85 токтомуна жана 2025-жылга Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын аудитордук иш планына, 2024-жылдын 3-декабрындагы № 06-1/753 жана 2025-жылдын 11-январындагы № 06-1/13 буйруктарына ылайык жүргүзүлгөн.

Жооптуу тарап жана аудит субъектиси: Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги.

Жетекчиликтин жоопкерчилиги

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин жетекчилиги мамлекеттик каражаттарды тескөөдө мыйзамдардын сакталышы үчүн жоопкерчилик тартат.

Аудиттин милдети

Аудиттин жоопкерчилиги, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин бюджетинин аткарылышы мыйзамдардын талаптарына (аудитордук критерийлерге) ылайык келиши жөнүндө өз алдынча корутундуга келүүдө турат. Аудит корутундуларды колдоо жана жетиштүү тиешелүү далилдерди алуу боюнча жол-жоболорду аткарууну камтыйт. Аткарылган жол-жоболор алдамчылыктын кесепетинен кетирилген олуттуу дал келбестиктин тобокелдиктерин баалоону кошо алганда, аудитордун кесипкөй чечимине жараша болот. Биз аткарган аудит жол-жоболору бул жагдайларда ылайыктуу деп эсептейбиз. Чогултулган аудитордук далилдер ушул отчетто баяндалган корутунду үчүн негизди камсыз кылуу үчүн жетиштүү жана ылайыктуу болуп саналат деп эсептейбиз.

Аудиттин предмети

Аудиттин предмети болуп, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин бекитилген бюджеттик жана атайын каражаттарынын кирешелеринин жана чыгымдарынын сметасынын аткарылышынын ченемдик укуктук документтерде бекитилген максаттарга жана милдеттерге шайкештигин изилдөө болуп саналат.

Аудиттин критерийлери

1. “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамы;
2. “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамы;
3. “Кыргыз Республикасынын дипломатиялык кызматы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;

4. “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;
5. “2023-жылга республикалык бюджет жана 2024-2025-жылдарга болжолу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;
6. “2024-жылга республикалык бюджет жана 2025-2026-жылдарга болжолу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;
7. “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;
8. Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодекси;
9. Кыргыз Республикасынын Граждандык кодекси;
10. Кыргыз Республикасынын Эмгек кодекси;
11. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 20-февралындагы №113 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги жөнүндө” жобо;
12. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 15-ноябрындагы №264 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын жана Кыргыз Республикасынын башка мамлекеттик органдарынын, анын ичинде техникалык жана тейлөөчү персоналынын штаттык санынын максималдуу деңгээли жөнүндө” токтому;
13. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 29-сентябрындагы №626 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелердин бирдиктүү казыналык эсеп системасындагы атайын эсептерде топтолгон каражаттары жөнүндө” жобо;
14. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2000-жылдын 26-октябрындагы №637 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүү (иштерди) үчүн акы төлөөнүн өлчөмүн аныктоо тартиби”;
15. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 10-февралындагы №85 токтому менен бекитилген Мамлекеттик органдар, алардын түзүмдүк бөлүмчөлөрү жана ведомстволук мекемелери көрсөтүүчү мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөрдүн бирдиктүү реестри (тизмеси) *(КР МК 2024-жылдын 12-июнундагы №304 токтомуна ылайык күчүн жоготту)*;
16. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 18-декабрындагы № 839 токтому менен бекитилген “Консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу каражаттар жөнүндө” жобо (1-тиркемеси) жана “Консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу каражаттардын ставкалары” (2-тиркемеси);
17. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 20-февралындагы №104 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы” мекемесинин уставы;
18. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 31-декабрындагы № 722 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелерде финансыны башкаруу жана контролдоо жөнүндө” жобо;

19. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулуктун жүргүзүү жөнүндө” жобо (Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” жобого ылайык күчүн жоготкон);

20. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 21-ноябрындагы №8-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан финансылык отчеттуулукту түзүү жөнүндө” жобо;

21. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2001-жылдын 12-июнундагы ПЖ №197 Жарлыгы;

22. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 22-июлундагы №284-т токтому;

23. Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин 2016 -жылдын 6-июнундагы №136-п буйругу менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинде, анын Кыргыз Республикасынын аймагындагы өкүлчүлүктөрүндө, Кыргыз Республикасынын дипломатиялык өкүлчүлүктөрүндө жана консулдук мекемелеринде, ошондой эле Кыргыз Республикасынын виза пункттарында консулдук маселелер боюнча катуу отчеттуулук бланктарын эсепке алуунун, сактоонун жана колдонуунун тартиби жөнүндө” нускама;

24. Курулуш тармагындагы укуктук-ченемдик документтер жана башкалар.

Этикалык талаптарга шайкеш келүү

Аудиттин эл аралык стандарттары этикалык талаптарды сактоону, ошондой эле аудиттин предмети, анын бардык олуттуу аспектеринде мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге туура келээрине негиздүү ишенимди алуу үчүн пландаштырууну жана жүргүзүүнү талап кылат.

Аткарылган иштердин кыскача баяндамасы

Аудит корутундуларды ырастоо үчүн жетиштүү жана тийиштүү далилдерди алуу жол-жоболорун жүргүзөт. Аудиттин чектелген мөөнөтүнө байланыштуу маселелер табияты жана контекст боюнча маанилүүлүгүн аныктоонун негизинде тандалып алынган. Аудит алынган аудитордук далилдер бул отчетто баяндалган корутундуларды жана сунуштарды негиз кылуу үчүн жетиштүү жана ылайыктуу деп эсептейт.

Аудит субъектисинин кыскача мүнөздөмөсү

“Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги жөнүндө” жобо Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 20-февралындагы №113 токтому менен бекитилген. Министрликти күтүүгө жана анын ишин камсыздоого кеткен чыгымдарды каржылоо республикалык бюджеттен, атайын

каражаттардан жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген башка булактардын эсебинен жүргүзүлөт. Министрликтин Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте казыналык тутумунда атайын эсеби бар.

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин түзүмүнө Борбордук аппарат, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин К.Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы жана чет өлкөлүк мекемелер кирет.

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 22-июлундагы ПЖ №248 “Кыргыздипсервис Мамлекеттик дипломатиялык сервис ишканасы жөнүндө” Жарлыгынын негизинде “Кыргыздипсервис” Мамлекеттик дипломатиялык сервис ишканасы Кыргыз Республикасынын Президентинин Иш башкармасынын карамагына өткөрүп берилген.

Бул аудит чет өлкөдөгү мекемелерди кошпогондо 3 гана субъектти камтыды (Борбордук аппарат, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы).

Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын мурдагы аудитинин жыйынтыктары боюнча жазма буйругунун жана сунуштамасынын аткарылышы

2021-2022-жылдарга карата Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин бюджетинин аткарылышына жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыктары боюнча Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы тарабынан ТИМге жазма буйрук (3 пункт) жана сунуштама (5 пункт) жөнөтүлгөн (2023-жылдын 5-июлундагы №01-20/59).

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги тарабынан жөнөтүлгөн жазма буйрук жана сунуштама толук аткарылган.

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинде 2023-2024-жылдарга бюджеттин аткарылышына жүргүзүлгөн шайкештик аудитинин жыйынтыгында финансылык тартип бузуулар аныкталды.

Атап айтканда:

Жалпы финансылык бузуулар 72 721,2 миң сомду түзүп, анын ичинен:

- ✓ 36 116,8 миң сом - бюджетти аткаруудагы бузуулар жана кемчиликтер;
- ✓ 240,4 миң сом - мүлктү пайдалануудагы бузуулар жана кемчиликтер;
- ✓ 29 896,7 миң сом - эсеп жана отчеттуулук тартибиндеги бузуулар;
- ✓ 6 467,2 миң сом - товарларды, жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу чөйрөсүндөгү бузуулар.

72 731,2 миң сом суммасындагы финансылык бузуулардын ичинен 5 294,2 миң сом калыбына келтирилүүгө тийиш болсо, аудиттин жүрүшүндө баары калыбына келтирилген.

Укуктук статусу жөнүндө

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2001-жылдын 12-июнундагы ПЖ №197 Жарлыгынын негизинде 1998-жылы Кыргызстан Эл аралык университетинде түзүлгөн дипломатиялык кадрларды даярдоо борбору Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы (мындан ары - Дипломатиялык академия) болуп өзгөртүлгөн.

Борборду Дипломатиялык академияга айландыруунун максаты ага тышкы саясат жана дипломатия маселелери боюнча окуу-методикалык, илимий-аналитикалык борбордун функцияларын жүктөө аркылуу Кыргыз Республикасынын дипломатиялык кадрларын даярдоо жана квалификациясын жогорулатуу системасын өркүндөтүү болгон. Ошондой эле дипломатиялык кызматкерлерди даярдоо, кайра даярдоо жана квалификациясын жогорулатуу максаты болгон.

Кыргыз Республикасынын Президентинин жогоруда аталган Жарлыгы менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө Дипломатиялык академиянын кызмат ордун жана түзүмүн бекитүү тапшырылган.

Буга байланыштуу, төмөндөгүлөр Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтомдору менен бекитилген:

- 2001-жылдын 3-мартындагы №515 “Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Дипломатиялык академиясы жөнүндө” жобо жана анын 12 штаттык бирдиги менен түзүмү 1 065,0 миң сомго;

- 2002-жылдын 30-августундагы №597 “Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Дипломатиялык академиясынын түзүмү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык, штаттык бирдик 2 бирдикке көбөйүү менен 14 бирдикти түзгөн.

Жогорудагы токтомдор Дипломатиялык академиянын Уставын бекиткен Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 13-сентябрындагы №512 токтому кабыл алынгандыгына байланыштуу күчүн жоготту деп табылган. Андан кийин Устав 2020-жылдын 20-февралындагы №104 токтому менен кайрадан бекитилген.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 13-декабрындагы №675 “Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин айрым чечимдерин күчүн жоготту деп табуу жөнүндө” токтомунун негизинде жогорудагы 2013-жылдын 13-сентябрдагы №512 токтому да күчүн жоготту деп табылган.

Дипломатиялык академиянын жогоруда аталган ченемдик укуктук актылары иш жүзүндө күчүн жоготту деп таанууну эске алып, учурда Дипломатиялык академия Уставды гана жетекчиликке алуу менен иш жүргүзөт.

2021-жылдын октябрында “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамы кабыл алынган, анын 26-беренесинде мамлекеттик ишканаларды жана мекемелерди түзүүнүн жана алардын иштөө тартибин Министрлер Кабинети аныктайт.

Жогорудагы конституциялык Мыйзамдын кабыл алынышына байланыштуу Дипломатиялык академия тарабынан укук белгилөөчү документтерди кайра бекитүү боюнча өз убагында чара көрүлгөн эмес.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясынын ченемдик укуктук актыларын Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык келтирүү боюнча чараларды көрсүн.

Штаттык ырааттамалардын, эмгек акы төлөө шарттарынын сакталышы

Аныкталды жана корутунду

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясында Кыргыз Республикасынын “Эмгек кодексинин” 117-беренесин жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 15-июнундагы №320 “Билим берүү уюмдарынын педагогикалык кызматкерлерине жыл сайын берилүүчү негизги узартылган өргүүнүн узактыгы жөнүндө” токтомун бузуу менен, Дипломатиялык академиясынын жамааттык келишиминин 7.3.3-пунктунда жумуштун өзгөчө мүнөзү үчүн, 15 жылдан кем эмес педагогикалык стажы бар түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилерине жана башкы бухгалтерге узартылган 35 календардык күнгө өргүү бекитилген.

Сунуштама

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиянын кызматкерлерине ар жылдык негизги өргүүнүн узактыгы Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинин 117-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 15-июнундагы №320 “Билим берүү уюмдарынын педагогикалык кызматкерлерине жыл сайын берилүүчү негизги узартылган өргүүнүн узактыгы жөнүндөгү” токтомунун негизинде жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академияда 2023-жылы Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги менен Дипломатиялык академиянын ортосунда 2023-жылдын 20-апрелиндеги №230004 “Каралашуунун учурдагы абалы: Кыргыз Республикасы менен Тажикстан Республикасынын ортосундагы эки тараптуу кызматташтыктын көйгөйлөрү жана өнүгүү келечеги” деген темада илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүгө 853,0 миң сом суммасында келишим түзүлгөн.

Буга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгында Дипломатиялык академияга №4402011101049879 (илим бюджети) бюджеттик эсеби ачылган.

Түзүлгөн келишимди изилдөө учурунда айрым карама-каршылыктар аныкталган. **Келишимде Дипломатиялык академияны түзүүгө негиз катары Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлиги 2099-жылдын 31-декабрындагы №562 бекиткен Жобо көрсөтүлгөн.** Муну эске алып, түзүлгөн келишимде Дипломатиялык академиянын компетенциясына байланыштуу туура эмес маалыматтар камтылган.

Жогорудагы иштерди илимий бюджеттин эсебинен жүргүзүү үчүн, Дипломатиялык академиянын ректору тарабынан 2023-жылга илимий кызматкерлердин штаттык ыраттамасы менен 600,0 миң сом жылдык эмгек акы фондусу бекитилди (кызматтык маянасы, эмгек стажына жана илимий даражасы үчүн үстөк).

Бардык кабыл алынган илимий кызматкерлер (2023-жылдын 28-мартындагы № 29/10 б/б буйругу) иш жүзүндө Дипломатиялык академиянын штаттык кызматкерлери болуп саналат жана кызматкерлер кызматтык маянасын, эмгек стажы жана илимий даражасы үчүн үстөктөрдү эсепке алуу менен, негизги иши үчүн Академиянын бюджеттик каражаттарынын эсебинен эмгек акы алат (ректор, м.а Дипломатиялык жана консулдук кызмат бөлүмүнүн башчысы, Эл аралык мамилелерди талдоо борборунун директору, мугалимдер, бухгалтер ж.б.). Бирок ошол эле учурда аталган кызматкерлер илимий-изилдөө бюджетине бөлүнгөн каражаттан дагы кошумча маяналарды алган.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан келишимде каралган 853,0 миң сом каражаттын эсебинен “Эмгек акы” беренеси боюнча иш жүзүндө 600,0 миң сом каржыланган.

Аткарылган иштери үчүн Дипломатиялык академияга Билим берүү жана илим министрлигинен илим бюджетинен 600,0 миң сом акча каражаты алынып, төмөндөгүдөй чыгымдалган: кызматтык маянасына – 454,2 миң сом, эмгек стажына - 74,2 миң сом, илимий даража үчүн үстөк - 71,6 миң сом.

“Илимий-изилдөө иштерин аткаруунун, тапшыруунун жана кабыл алуунун тартиби” келишиминин III главасына ылайык, аткарылган иштерди тастыктоочу документтер: аткарылган илимий-изилдөө иштери жөнүндө жыйынтыктоочу илимий отчет, ошол жер боюнча илимий-техникалык (окуучулук) Кеңештин протоколунан көчүрмө, иш аткарылган жерде, аткарылган иштин шайкештиги жөнүндө корутунду менен Билим берүү жана илим министрлигинин илимий-техникалык Кеңешинин протоколунан көчүрмө ж.б.

Аткарылган иштерди тастыктаган жогоруда көрсөтүлгөн документтер аудитке берилген эмес.

Сунуштама

1. Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги менен 2023-жылдын 20-апрелиндеги №230004 келишимди так эмес маалыматтар менен түзгөн Дипломатиялык академиянын кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

2. Илимий бюджеттин каражаттарынын эсебинен илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүгө келишимдерди түзүүдө, аткарылган иштерди ырастоочу документтердин конкреттүү тизмеси каралсын.

Аныкталды жана корутунду

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясынын ректору тарабынан 2021-жылдын 28-апрелинде “Дипломатиялык академиянын кызматкерлерине 2021-2023-жылдарга эмгек акы төлөө жана материалдык дем берүү жөнүндө жобо” бекитилген.

Аталган жобонун 1.5-пунктунда эмгек акынын үлүшү атайын эсептин каражаттарынын сметасынын чыгаша бөлүгүнүн жетимиш беш пайызынан (75% га чейин) ашпоого тийиш деп көрсөтүлгөн.

Бирок, 2024-жылы иш жүзүндө Дипломатиялык академия тарабынан атайын эсептен төлөнүүчү эмгек акынын үлүшү, атайын эсептин каражаттарынын сметасынын чыгаша бөлүгүнөн - 1 191,8 миң сомго, тактап айтканда, 5,07% пайызга ашыкча чыгымдалган $((29794992 \times 100\%) / 23858626 = 80,07\% - 75\% = 5,07\%)$.

Сунуштама

Атайын эсептен төлөөнүчү эмгек акынын үлүшү, “Администрация менен эмгек жамаатынын ортосундагы жамааттык келишими” жана “Эмгек акы төлөө жана материалдык дем берүү жөнүндө” жобосунда көрсөтүлгөн чендер сакталып, эсептөөлөр жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Борбордук аппаратында Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 15-ноябрындагы №264 “Кыргыз Республикасынын аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын жана Кыргыз Республикасынын башка мамлекеттик органдарынын, анын ичинде техникалык жана тейлөөчү персоналынын штаттык санынын чеги жөнүндөгү” токтомуна ылайык, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин штаттык санынын максималдуу деңгээли негизги персоналдын штаттык бирдиктеринин саны – 456,5 бирдик, техникалык жана тейлөөчү персоналдын штаттык бирдиктеринин саны – 184 бирдик, анын ичинде Борбордук аппарат (негизги персонал – 207 бирдик, ТТП жана КТП – 29 бирдик).

Аудит мезгилинде Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги тарабынан бекитилген штаттык ырааттамаларга ылайык, бюджеттик каражаттардын эсебинен каржылануучу персоналдын максималдуу саны Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 15-ноябрындагы №264 токтомуна туура келет.

Ошол эле учурда, аудиттин жыйынтыгында Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин атайын каражаттардын эсебинен каржылануучу адистеринин саны аныкталган: 2023-жылы - 31 бирдик, 2024-жылы - 36 бирдик. Атайын каражаттардын эсебинен жетектөөчү адистерге 13 508,2 миң сом төлөнгөн.

Борбордук аппараттын атайын каражаттары Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 19-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2012-жылдын 10-октябрындагы №85 жана 2024-жылдын 12-июнундагы №304 токтому менен бекитилген, Бирдиктүү реестрге (тизмеге) ылайык акы төлөнүүчү мамлекеттик кызмат көрсөтүүдөн түшкөн кирешелерден түзүлөт.

Акы төлөнүүчү мамлекеттик кызматтарды көрсөтүүдөн түшкөн кирешелерди түзүүнүн жана пайдалануунун тартиби Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 29-сентябрындагы №626 токтому менен бекитилген, “Казыналыктын бирдиктүү эсеп системасындагы атайын жана депозиттик эсептерде топтолгон бюджеттик мекемелердин каражаттары жөнүндө” жобонун 1-тиркемеси менен аныкталат.

Жогорудагы жобонун 15-пунктуна ылайык, атайын эсептин каражаттары Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарында каралган учурларды кошпогондо, штаттык санды күтүү боюнча чыгаша милдеттенмелерине жумшалбайт.

Атайын эсептин каражаттарынын чыгымдары бюджеттик классификациянын беренелери боюнча жүргүзүлөт жана бөлүштүрүлөт. Атайын эсептин каражаттары чыгымдарды жабууга, анын ичинде ишти камсыздоого жана жакшыртууга материалдык-техникалык базаны чыңдоого, кызматкерлердин социалдык-иш маселелерин жөнгө салууга жана башка иш-чараларга Мыйзамдарга ылайык багытталат.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 29-сентябрындагы №626 токтому менен бекитилген, “Казыналыктын бирдиктүү эсеп системасындагы атайын жана депозиттик эсептерде топтолгон бюджеттик мекемелердин каражаттары жөнүндө” жобону атайын эсептин каражаттарынын эсебинен штаттык санды күтүү боюнча чыгаша милдеттенмелерине жүргүзүүгө жол берилбестиги жөнүндө жобонун аткарылышын камсыз кылынсын.

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги бардык чет өлкөлүк мекемелерде 2024-жылдын 8-январындагы бекитилген штаттык ырааттамада башкы адистердин кызмат орундары каралгандыгына карабастан, бир нече чет өлкөлүк мекемелерде бухгалтердик эсепти жүргүзүү жана финансылык отчеттуулукту түзүү иши бир башкы адиске (бухгалтерге) жүктөлгөн.

Бардык чет өлкөлүк мекемелер республикалык бюджеттен өз алдынча каржылоо сметасына ээ жана консулдук кызматтарды көрсөтүүдөн киреше алышат.

Күндөлүк эсепке алуу жана отчеттуулук үчүн өзүнчө чет өлкөлүк мекемеде бухгалтердин жоктугу, ошондой эле бул милдеттерди тийиштүү билими жана тажрыйбасы жок башка кызматкерлерге (дипломаттарга) жүктөө, мамлекеттик каражаттарды максаттуу жана натыйжалуу пайдалануу жагында Мыйзам бузуулар менен финансылык операцияларды жүргүзүү тобокелдигине алып келет.

Бухгалтер аралыктан иштегендигине байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Валюта-финансы департаментине бириккен чет өлкөлүк мекемелер боюнча оперативдүү финансылык маалыматтардын өз убагында түшпөй калуу тобокелдиги бар (финансылык отчеттуулукту түзүү үчүн 3 айда бир жолу дайындалган чет өлкөлүк мекемелерге баруу).

Натыйжада, төмөнкү ченемдик укуктук актылардын талаптары аткарылган эмес:

- “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7-беренесинин 2-пункту, анда башкы бухгалтер, же жетекчи ыйгарым укук берген башка адам жетекчилик кылган түзүмдүк бөлүм катары бухгалтердик кызматты түзүү, штатка бухгалтердин кызматын киргизүү каралган;

- Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү жөнүндө” жобонун 2-главасынын 6-беренесинин 1-пункту, анда Кыргыз Республикасынын бухгалтердик эсеп чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык, баштапкы документтердин негизинде бухгалтердик эсептин регистрине чарбалык операцияларды өз убагында каттоо (чет өлкөлүк мекемелер маалыматтарды банктык көчүрмөлөрдү бергенден кийин айдын аягында гана беришет) каралган;

- жогоруда аталган жобонун 4-главасынын 79-пункту, анда ар бир отчеттук ай өткөндөн кийин мемориалдык ордерлер – топтоочу ведомосттор аларга таандык документтер менен бирге хронологиялык тартипте топтолууга жана китепче болуп көктөлүүгө тийиш (бардык баштапкы документтер башкы адис тарабынан бириккен чет өлкөлүк мекемеге барганда гана берилет, б.а. кварталына бир жолу);

- 3-главанын 24 жана 25-пункттары, жогоруда көрсөтүлгөн бюджеттик мекеменин кызматкерлеринин функционалдык милдеттерин бөлүштүрүүгө карата (бухгалтердик эсептин функциялары контролдоо функцияларынан ажыратылган жана активдерди чыгарууга документтерди берүү функциялары мындай активдерди чыгаруу функциясынан ажыратылган);

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 8-декабрындагы №750 “Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү дипломатиялык өкүлчүлүктөрүнүн, консулдук мекемелеринин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын эл аралык уюмдардагы өкүлчүлүктөрүнүн кызматкерлери үчүн иштөөнүн айрым шарттары жөнүндө” (КПҮ) чет өлкөлүк мекеме тарткан чыгымдардын бекитилген бланктарын бухгалтер тарабынан бекитүү жана бекитүү жөнүндө токтому;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 18-декабрындагы №839 токтому менен бекитилген “Консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу каражаттар жөнүндө” жобонун 6-пунктуна ылайык, Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү мекемелеринде жетекчи жана бухгалтер консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн каражаттардын туура алынышына контроль жүргүзүшөт, банктын алыш-бериш эсебине каражаттардын өз убагында жана

толук түшүүсү жана алардын смета боюнча пайдаланылышы үчүн жоопкерчилик тартышат.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 29-сентябрындагы №626 “Казыналыктын бирдиктүү эсеп системасындагы атайын жана депозиттик эсептерде топтолгон бюджеттик мекемелердин каражаттары жөнүндө” токтомуна ылайык, 5-бөлүмүнүн 17-пунктунда мекемелердин ишин ревизиялоону жана текшерүүнү ишке ашыруучу ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар атайын эсептердин каражаттарынын түшүүлөрүнүн булактарынын мыйзамдуулугун, алардын максаттуу жана үнөмдүү чыгымдалышын, ошондой эле бул эсептер боюнча отчет түзүүнүн жана эсеп жүргүзүүнүн тууралыгын текшерешет.

Сунуштама

Төмөнкү ченемдик укуктук актылардын талаптарынын аткарылышы камсыз кылсын:

- Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги тарабынан жүргүзүлүп жаткан оптималдаштыруунун алкагында Кыргыз Республикасынын “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” мыйзамынын 7-беренесинин 2-пунктунун талаптарын толук кандуу аткарылышы;

- Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-П буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү жөнүндө” жобонун 2-главасынын 6-пунктунун 1-пунктчасын жана 3-главасынын 24 жана 25-пункттары ошондой эле 4-главанын 79-пунктун, чет өлкөлүк мекемелердин финансы кызматкерлеринин функционалдык милдеттерин бөлүштүрүү, бардык чет өлкөлүк мекемелерде бухгалтердик эсеп регистрлеринде чарбалык операцияларды өз убагында каттоо, ай сайын баштапкы финансылык документтерди чогултуу мемориалдык ордерлерге тандоо жана берүү ж.б.;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 8-декабрындагы №750 “Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү дипломатиялык өкүлчүлүктөрүнүн, консулдук мекемелеринин, ошондой эле «Кыргыз Республикасынын эл аралык уюмдардагы өкүлчүлүктөрүнүн кызматкерлери үчүн иштөөнүн айрым шарттары жөнүндө” (КПҮ) - чет өлкөлүк мекеме тарткан чыгымдардын бекитилген формаларын бухгалтердин бекитүүсү жана бекитүү бөлүгүндө;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 29-сентябрындагы №626 “Бирдиктүү казыналык эсеп системасындагы атайын эсептерде топтолгон бюджеттик мекемелердин каражаттары жөнүндө” токтомунун 6-пунктун жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 18-декабрындагы №839 токтому менен бекитилген “Консулдук кызматтарды көрсөтүү үчүн чогултулган каражаттар жөнүндө” жобонун 6-пункту Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү мекемелеринде жетекчи жана бухгалтер консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн каражаттардын туура алынышына контроль жүргүзүшөт, банктын алыш-бериш эсебине каражаттардын өз убагында жана толук түшүүсү жана алардын смета боюнча пайдаланылышы;

- Кызматчынын мамлекеттик жарандык кызматта болуушун чектүү курагы бөлүгүндө “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 37-беренесинин 2-пунктунун сакталышы.

Банктык жана казыналык операциялар боюнча

Аныкталды жана корутунду

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы тарабынан Европалык Союз “Erasmus+” программасынын алкагында каржыланган (36 айлык мөөнөткө эсептелген) 3 гранттык долбоорду ишке ашырууда, бул долбоорлор үчүн “Оптим Банк” коммерциялык банкында эсептер ачылган.

Жогоруда көрсөтүлгөндөрдү эске алып, Дипломатиялык академия гранттык каражаттардан 166,1 миң евро (Улуттук банктын 2024-жылга карата орточо алмашуу курсу $94,5 \cdot 166,1 = 15\,696,5$ миң сом) өлчөмүндө чыгымдарды жүргүзгөн, бул чыгымдар бирдиктүү казыналык эсеп аркылуу эмес, түздөн-түз ишке ашырылган.

Демек, Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 6-беренеси, анын ичинде Кыргыз Республикасынын чектеринен тышкары жүзөгө ашырылуучу бюджетти аткаруу боюнча операцияларды кошпогондо, бюджеттин бардык ресурстарын кошууну жана бюджеттин бардык чыгашаларын бирдиктүү казыналык эсептен алууну жүзөгө ашыруу боюнча талаптары бузулган.

Ошондой эле, 2017-жылдын 29-сентябрындагы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн № 626 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелердин каражаттары, аларды бирдиктүү казыналык эсеп системасындагы атайын жана депозиттик эсептерде топтоо” жөнүндөгү жобо сакталбай, атайын, же депозиттик эсептерде гранттык кирешелерди эсепке алуу боюнча талаптар аткарылбай калган.

Сунуштама

Шайкештикти камсыз кылсын:

- Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 6-беренеси бюджеттин бардык ресурстарын которууга жана бюджеттин бардык чыгашаларын бирдиктүү казыналык эсептен жүзөгө ашырууну;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 29-сентябрындагы № 626 “Бирдиктүү казыналык эсеп системасындагы атайын жана депозиттик эсептеринде топтолгон бюджеттик мекемелердин каражаттары жөнүндө” токтому.

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүктүн атайын каражаттар боюнча чыгымдар сметасынын аткарылышы боюнча отчетко ылайык (4-форма), 2023-жылдын 1-январына карата атайын каражаттардын калган суммасы 189 121,5 миң сомду түзгөн, 2023-жылы 13 591,5 миң сомго киреше болуп, чыгымдар 7 984,2 миң сомду түзгөн, 2023-жылдын 31-декабрына карата калдык суммасы 194 728,8 миң сом. Ошондой эле 2024-жылы

19 605,7 миң сомго киреше болуп, чыгымдар 206 693,6 миң сомго чыгымдалып, 2024-жылдын 31-декабрына карата калдык суммасы 7 641,0 миң сомду түзгөн.

2023-жыл ичинде атайын эсепке түшкөн каражаттар боюнча талдоо жүргүзүлүп, каражаттар визаларды даярдоо жана визалык колдоо көрсөтүү кызматтарынан келип түшкөнү аныкталды. Мындан улам, өкүлчүлүк тарабынан берилген маалыматка ылайык, визаларды түзүү жана визалык колдоо кызматтарынан жалпысынан 13 721,9 миң сом каражат түшкөн, анын ичинен: Ош облусунан – 3 225,7 миң сом, Жалал-Абад облусунан – 10 496,2 миң сом (түшүндүрмө тиркелген). Ал эми, отчётто (4-форма) көрсөтүлгөн жана аудит үчүн берилген маалыматтардагы кирешелердин ортосундагы айырма 130,4 миң сомду түздү (түшүндүрмө кат тиркелет).

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 19-беренесине ылайык, төлөнүүчү мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүүдөн алынган кирешелер – бул мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүү боюнча реестрлерге ылайык алынган кирешелер.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 10-февралдагы № 85 токтому менен бекитилген, аткаруу бийлигинин органдары, алардын түзүмдүк бөлүмдөрү жана караштуу мекемелер тарабынан көрсөтүлчү мамлекеттик кызматтардын Бирдиктүү реестрине (тизмесине) ылайык, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги үчүн 27 кызмат көрсөтүлгөн, анын ичинен 14 түрү төлөнүүчү жана 13 түрү бекер кызматтар болуп эсептелет.

Жогоруда айтылгандарды эске алуу менен, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 18-декабрындагы №839 токтомунда Консулдук жыйымдар: Консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу каражаттар жөнүндө жобо, 1-тиркемеге ылайык; консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу каражаттардын чендери, 2-тиркемеге ылайык бекитилген.

Жобонун 21-пунктунда Консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу каражаттардын чендери төмөнкүдөй берилет:

- консулдук иш-аракеттер Кыргыз Республикасынын аймагында аткарылган учурда Кыргыз Республикасынын улуттук валютасында;
- консулдук иш-аракеттер Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү мекемелеринде жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик чек арасынын эл аралык өткөрүү пункттарында жайгашкан ТИМдин консулдук пункттарында аткарылган учурда, ошондой эле визаны тариздөө үчүн АКШ долларында.

Мындан тышкары, жогоруда белгиленген Жобонун 22-пунктунда Консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн каражаттарды Кыргыз Республикасынын аймагында алуу Кыргыз Республикасынын улуттук валютасында жүргүзүлөт, буга Кыргыз Республикасынын мамлекеттик чек арасынын эл аралык өткөрүү пункттарында жайгашкан консулдук пункттар кирбейт. АКШ долларын Кыргыз Республикасынын улуттук валютасына айландырып эсептөө, төлөм жүргүзүлгөн учурга карата Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан белгиленген расмий курс боюнча жүргүзүлөт.

Аудиттин жыйынтыгында, Өкүлчүлүк тарабынан Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 18-декабрындагы №839 токтому менен бекитилген Консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу каражаттар

жөнүндө жобонун 22-пунктуна ылайык, визаларды түзүү жана визалык колдоо көрсөтүү кызматтары үчүн каражаттар Кыргыз Республикасынын улуттук валютасында алынбай, АКШ долларында алынган. Натыйжада, өкүлчүлүк тарабынан көрсөткөн кызматтары боюнча 2023-жылы 621,9 миң сом 2024-жылы 1 138,5 миң сомго жалпысынан 1 760,4 миң сомго ашыкча төлөм кабыл алынган.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 18-декабрындагы №839 токтому менен бекитилген, “Консулдук кызматтарды көрсөтүү үчүн алынуучу каражаттар жөнүндө” жобонун 5-пунктуна ылайык, барган өлкөдөгү Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү мекемелеринин жетекчилери жана Кыргыз Республикасынын аймагындагы ТИМдин жооптуу кызматкерлери консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн каражаттардын туура алынышы үчүн жеке жоопкерчилик тартышат. Мындан тышкары, ушул Жобонун 6-пунктунда Кыргыз Республикасынын аймагында - ТИМдин тиешелүү бөлүмдөрүнүн жетекчилери, Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү мекемелеринде - жетекчи жана бухгалтер консулдук кызмат көрсөтүүлөр үчүн каражаттардын туура алынышына контроль жүргүзүшөт, банктын алыш-бериш эсебине каражаттардын өз убагында жана толук түшүүсү жана алардын смета боюнча пайдаланылышы үчүн жоопкерчилик тартышат деп көрсөтүлгөн.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 18-декабрындагы №839 токтому менен бекитилген, “Консулдук кызматтарды көрсөтүү үчүн алынуучу каражаттар жөнүндө” жобонун 22-пунктунун негизинде, Кыргыз Республикасынын аймагында консулдук кызматтарды көрсөтүү үчүн каражаттар Кыргыз Республикасынын улуттук валютасында жүргүзүлсүн.

Командировкалык чыгымдар

Аныкталды жана корутунду

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясында Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 “Иш сапар чыгымдарынын өлчөмү жана анын төлөнүшү” жөнүндөгү токтомунун аткарылышын камсыздабай, кызматтык иш сапарга жөнөтүлгөн кызматкерлерге буйруктарда көрсөтүлгөн күндөрдөн сырткары суткалык жана транспорттук чыгымдарына академиянын ректору жалпысынан 27,1 миң сомго ашыкча төлөмдөр төлөнгөн. Аудит аяктагандан кийин жогорудагы иш сапарга кеткен чыгымдар республикалык бюджетке кайтарылган (*накталай төлөмдүн 2025-жылдын 6-мартындагы № 430000043 квитанциясы - 27,1 миң сом*).

Ошондой эле, “Мамлекеттик башкаруу секторунун бухгалтердик эсебин уюштуруу боюнча” жобонун IV бөлүмүнүн 9-пунктунда “кызматкер кызматтык иш сапарга жөнөтүлгөн учурда буйрук чыгарылат, жана буйруктун негизинде кызматкерге иш сапардык күбөлүк берилет”, деп көрсөтүлгөн. Бирок, Дипломатиялык академия тарабынан кызматкерлерге республиканын региондорунда кызматтык иш сапарга жөнөтүлгөн учурда иш сапар күбөлүктөрү толтурулган эмес жана авансалык отчетторго тиркелген эмес.

Сунуштама

1. Кызматкерди кызматтык иш сапарга жөнөтүүдө транспорттук, мейманканалык жана суткалык чыгымдар үчүн акчалай аванс Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунда белгиленген ченемдерге ылайык, берилсин.

2. Кызматкерди кызматтык иш сапарга жөнөтүүдө жана иш сапардык чыгымдарын бухгалтердик эсепке алууда, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген, “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” жобого ылайык иш алып барылсын.

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгүндө Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтарындагы ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү тарабынан аудит камтыган мезгил аралыгында ар түрдүү иш сапар чыгымдарына 2023-жыл ичинде жалпысынан 1 988,7 миң сомго чыгымдар чыгышталган. Тапшырылган авансалык отчетторго аудит жүргүзгөн учурда ыйгарым укуктуу өкүлчүлүк тарабынан төмөндө көрсөтүлгөн кызматкерлерине күнүмдүк чыгымдарына - 4,8 миң сом жана транспорттук чыгымдарына - 3,9 миң сом, ошондой эле мейманкана чыгымдарына - 23,6 миң сом, жалпысынан 36,3 миң сомго иш сапар чыгымдарына ашыкча төлөмдөр төлөнгөн (*аудит учурунда калыбына келтирилген*).

Сунуштама

Иш сапар чыгымдарына кеткен чыгымдардын төлөнүшү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 “Иш сапар чыгымдарынын өлчөмү жана анын төлөнүшү жөнүндө” токтомунун негизинде иш сапар чыгымдары чыгымдалсын, ошондой эле бюджеттик ашыкча чыгымдарды токтотуу боюнча иш-чаралар көрүлсүн.

Товардык-материалдык баалуулуктардын жана негизги каражаттардын эсебин жүргүзүү

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүк тарабынан негизги каражаттарынын эскилиги жеткен, кызмат мөөнөтү бүткөн материалдык баалуулуктарын баланстык эсептен чыгарууда Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген, “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” жобонун 170-пунктунун 2-пункчасынын аткарылышын камсыздабай туруп, тактап айтканда, “тиешелүү түзүмдөрдүн адистеринин, же көз

карандысыз эксперттин негизги каражаттардын (атайын аппаратура же жабдуу боюнча) жараксыздыгы жөнүндө корутундусу жок 240,4 миң сомдук материалдык баалуулуктар ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгүнүн балансынан чыгарылган.

Сунуштама

Ишканаларынын балансында турган негизги каражаттарды баланстык эсептен чыгарууда, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген, “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” жобонун 170-пунктунун талаптары сакталсын.

Бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Борбордук аппаратында Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-П буйругу менен бекитилген, "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" жобонун 27 жана 28-пункттарынын талаптары сакталбастан, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги тарабынан финансылык отчеттуулукту даярдоодо бюджет жана Социалдык фонд менен өз ара эсептешүүлөр боюнча салыштыруу актылары түзүлгөн эмес.

Аудиттин жүрүшүндө түзүлгөн актылар боюнча киреше салыгынын ашыкча төлөнгөн суммасы 2023-жылдын аягына карата - 4 216,1 миң сомду, 2024-жылга - 5 412,5 миң сомду түзгөн. Ашыкча төлөнгөн камсыздандыруу төгүмдөрү 2023-жылдын аягына карата - 58 909,8 миң сомду, 2024-жылга 62 547,4 миң сомду түзгөн.

Аудиттин жыйынтыгында КР Тышкы иштер министрлиги 2025-жылдын 3-мартында Социалдык фонд менен өз ара эсептешүүлөрдү салыштыруу актысын көрсөттү, мында 27 778,9 миң сомдук социалдык чегерүүлөр ашыкча төлөнгөн.

Сунуштама

1. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-П буйругу менен бекитилген, "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" жобону финансылык отчеттуулукту даярдоодо бюджет жана КР Социалдык фонду менен өз ара эсептешүүлөрдү салыштыруу актыларына (отчёттук даталарга) милдеттүү түрдө кол коюу боюнча талаптары так сакталсын.

2. Киреше салыгы жана камсыздандыруу төгүмдөрү боюнча кредитордук карыз жок болгон учурда аванстык төлөмдөрдү төлөө токтотулсун.

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Борбордук аппараты тарабынан Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин 2016-жылдын 6-июнундагы №136-б буйругу менен бекитилген, "Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинде, Кыргыз Республикасынын аймагындагы анын өкүлчүлүктөрүндө, Кыргыз Республикасынын дипломатиялык өкүлчүлүктөрүндө жана консулдук мекемелеринде, ошондой эле Кыргыз Республикасынын визалык пункттарында консулдук маселелер боюнча бекем отчеттуулук бланктарын эсепке алуунун, сактоонун жана пайдалануунун тартиби жөнүндө" Нускаманын төмөнкү талаптары сакталган эмес:

- Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин жооптуу кызматкерлери тарабынан Кыргыз Республикасынын ыйгарым укуктуу өкүлчүлүктөрүндө, чет өлкөлүк мекемелеринде жана визалык пункттарында бекем отчеттуулук бланктарын берүү журналдарына жазуулар жүргүзүлбөйт;

- бекем отчеттуулуктагы бланктардын ыкчам эсепке алуу журналдарына жазуулар жана ай сайын инвентаризация жүргүзүлгөн эмес, ошондой эле Департаменттин жетекчиси бекиткен так отчеттуулуктагы бланктардын жүгүртүлүшү жөнүндө ай сайын отчеттор түзүлгөн эмес (2024-жылдын ноябрынан баштап гана сактала баштаган);

- 2024-жылдын 1-февралынан 31-июлуна чейин бекем отчеттуулук бланктарын эсепке алуу жана сактоо үчүн жооптуу кызматкерлер дайындалган эмес. Ошол эле учурда, Кыргыз Республикасынын дипломатиялык өкүлчүлүктөрүн жана консулдук мекемелерин камсыздоо үчүн так отчеттуулук бланктарын берүү милдети Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Валюталык-финансы департаментинин директорунун орун басарына бланктарды кабыл алуу-өткөрүп берүү актысын түзбөстөн жүктөлдү.

2025-жылдын 1-январынан 3-февралына чейинки мезгилде бухгалтердик эсептин маалыматтары боюнча бекем отчеттуулуктагы бланктар чыгымдалган эмес, ал эми берилген маалыматтары боюнча бланктардын чыгымдалышы 434 даана 27,6 миң сомду түзгөн.

Жыйынтыгында, 2025-жылдын 3-февралына карата бекем отчеттуулук бланктарынын калдыктары - 19 048 даана, 1 646,9 миң сомду түздү (*аудит учурунда ордуна коюлган*).

Сунуштама

1. Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин 2016-жылдын 6-июнундагы №136-б буйругу менен бекитилген, "Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинде, Кыргыз Республикасынын аймагындагы анын өкүлчүлүктөрүндө, Кыргыз Республикасынын дипломатиялык өкүлчүлүктөрүндө жана консулдук мекемелеринде, ошондой эле Кыргыз Республикасынын визалык пункттарында консулдук маселелер боюнча так отчеттуулук бланктарын эсепке алуунун, сактоонун жана пайдалануунун тартиби жөнүндө" Нускаманын бекем отчеттуулуктагы бланктарды кабыл алуу-өткөрүп берүү актыларынын болушу, оперативдүү эсепке алуу журналдарына жазууларды жүргүзүү жана так отчеттуулуктагы бланктарды берүү, ай сайын инвентаризация жүргүзүү жана бланктардын жүгүртүлүшү жөнүндө ай сайын

отчётторду түзүү, так отчеттуулук бланктарын эсепке алуу жана сактоо үчүн жооптуу адамдарды дайындоо ж.б. бөлүгүнүн талаптары сакталсын.

2. Так отчеттуулук бланктарын эсепке алуу, сактоо жана пайдалануу боюнча жаңы нускаманы иштеп чыгуу боюнча чаралары көрүлсүн.

Ижара мамилелери

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Борбордук аппаратында Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги менен Кытай Эл Республикасынын Элчилигинин ортосунда 2022-жылдын 11-ноябрындагы жана 2022-жылдын 25-ноябрындагы кол коюлган Меморандумдун алкагында “Кытай тарабынын демилгеси боюнча достуктун белгиси катары Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигине Кытай Эл Республикасынын Элчилигинен техникалык жардам” долбоорунун негизинде BYD Song EV Plus жана CHERY TIGGO 8 PRO үлгүсүндөгү унаалар алынып, 2022-жылдын 15-декабрындагы жана 2023-жылдын 19-январындагы чыгыш номери №025в/146 кызматтык каттарынын негизинде Дипломатиялык академиянын балансына өткөрүлгөн жана Тышкы иштер министрлиги менен Дипломатиялык академиянын ортосунда жогоруда аталган автоунааларды ижарага алуу боюнча келишимдерин түзүү боюнча чечим кабыл алынган.

Тышкы иштер министрлиги менен Дипломатиялык академиянын ортосунда Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 30-декабрындагы №767 токтомунун негизинде, 2023-жылдын 1-мартында №2 жана 2023-жылдын 6-мартында №3 жогоруда аталган автоунааларды ижарага алуу боюнча эки тараптуу келишимдер түзүлгөн.

Тышкы иштер министрлиги тарабынан жогоруда аталган кызматтык унааларды Дипломатиялык академиянын балансына өткөрүп берүүдө жана пайдаланууга алууда төмөндөгү көрсөтүлгөн мыйзам бузуулар аныкталды, алар:

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 19-беренесине ылайык, төлөнүүчү мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүүдөн алынган кирешелер – бул мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүү боюнча реестрлерге ылайык алынган кирешелер.

Бирок, Дипломатиялык академиянын Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 10-февралдагы №85 токтому менен бекитилген, аткаруу бийлигинин органдары, алардын түзүмдүк бөлүмдөрү жана караштуу мекемелер тарабынан көрсөтүлчү мамлекеттик кызматтардын ***Бирдиктүү реестринде (тизмесинде) автоунааны ижарага алуу жана берүү боюнча кызматтарды көрсөтүүдөн киреше алуусу каралган эмес.***

Тышкы иштер министрлиги менен Дипломатиялык академиянын ортосунда жогоруда аталган автоунааларды ижарага алуу боюнча келишим Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 30-декабрындагы №767 токтомунун негизинде түзүлгөн.

Бирок жогоруда аталган токтом, ***КР Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 14-январындагы №9 токтомуна ылайык күчүн жоготкон.***

Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинетинин 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 токтомуна ылайык, Тышкы иштер министрлигинин жетекчисине кызматтык жеке автотранспорту - 1 бирдик, нөөмөттүк автотранспорттун саны 6 бирдик, жалпысынан 7 бирдикке чейин уруксат берилет.

Меморандумдардын алкагында Кытай Эл Республикасынын Элчилигинен Тышкы иштер министрлигине техникалык жардамдан алынган унааларды Дипломатиялык академиянын балансына өткөрүп берип, бирок иш жүзүндө кайра эле Министрликке келишимдердин негизинде аталган 2 бирдик унааны пайдаланууга алып, кызматтык унаа катары колдонулуп, атайын эсептен транспорттук чыгымдарына кошумча 783,5 миң сомго атайын эсептен ашыкча чыгымга алып келген.

Сунуштама

1. Тышкы иштер министрлиги тарабынан Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинетинин 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 токтомуна ылайык, нөөмөттүк автотранспортту сарамжалдуу пайдалануу максатында автотранспорттун санынын лимиттери сакталсын.

2. Министрликке караштуу уюмдардан автоунааларды пайдаланууга алууда жана уюмдарга ижара акысын төлөөдө, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 12-июнундагы №304 токтомунун 1-2-пунктарынын талаптарынын аткарылышын камсыз кылуу, ошондой эле ашыкча чыгымдардын алдын алуу боюнча иш-чаралар көрүлсүн.

Кредитордук карыздар

Аныкталды

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академияда бюджеттик чыгашалардын сметасын аткаруу жөнүндө отчетко ылайык (2-форма) кредитордук карыз 2023-жылдын акырына карата 149,2 миң сомду түздү, анын ичинен төмөнкү беренелер боюнча: “Эмгек акы” - 24,6 миң сом, “Байланыш кызматтары” - 3 ,9 миң сом, “Коммуналдык кызматтар (жылуулук)” - 120,7 миң сомду түзгөн.

Жогорудагыларды эске алуу менен, Дипломатиялык академия бюджеттик каражаттардын сметасын тийиштүү деңгээлде пландаштырбай жатат.

Натыйжада, төмөндө көрсөтүлгөн мыйзамдардын талаптары аткарылган эмес:

- Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 21-беренеси. Бюджеттик мекемелердин чыгашаларынын керектөөлөрү учурдагы каржылык жылга эмгек акы төлөө фондунун, коммуналдык кызмат көрсөтүүлөрдүн жана башка чыгашалар бюджетинин милдеттенмелерине негизделген эсептөөлөрдүн негизинде түзүлөт;

- Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 21-беренесин жана Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын 2023-жылга жана 2024-2025-жылдардын пландык мезгилине республикалык бюджети жөнүндө”

Мыйзамынын 6-беренеси корголгон "Эмгек акы" берене боюнча чыгашаларды каржылоо биринчи кезектеги тартипте жүргүзүлсүн.

Корутунду

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 21-беренесин жана Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын 2023-жылга жана 2024-2025-жылдардын пландык мезгилине республикалык бюджетти жөнүндө” Мыйзамынын 6-беренесин бузуу менен, 2023-жылдын аягында кредитордук карыз 149,2 миң сомду түзгөн *(2024-жыл ичинде кредиторду карыздар жоюлган төлөм тапшырмалары тиркелет)*.

Сунуштама

Шайкештикти камсыз кылсын:

- Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 21-беренесине бюджеттик мекемелердин чыгаша муктаждыктарын эмгек акы фондунун, коммуналдык кызматтардын жана башка чыгашалар боюнча бюджеттик милдеттенмелердин учурдагы финансылык жылга негиздүү эсептөөлөрүнүн негизинде түзүүгө карата;

- “Кыргыз Республикасынын 2023-жылга жана 2024-2025-жылдардын пландык мезгилине республикалык бюджетти жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6-беренеси "Эмгек акы" корголгон берене боюнча чыгашаларды каржылоо биринчи кезектеги тартипте жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгүндө Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтарындагы ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү тарабынан негизги эмгек акы боюнча 2023-жылга карата 64,0 миң сомго кредитордук карыз түзүлүп *(2025-жылдын 24-январындагы №1 төлөө тапшырмасы менен аудит учурунда калыбына келтирилген)*, анын натыйжасында төмөндө көрсөтүлгөн мыйзамдардын талаптары аткарылган эмес, алар:

- Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 21-беренесинин талаптарына ылайык, бюджеттик уюмдардын чыгым муктаждыктарын эмгек акы фонду боюнча негизделген эсептерге ылайык аныктоо иши жүргүзүлгөн жок;

- “2023-жылга жана 2024-2025-жылдардын пландык мезгилине республикалык бюджетти жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6-беренесинде белгиленген, “Эмгек акы” жана “Социалдык фондго төлөмдөр” сыяктуу корголгон беренелер боюнча чыгымдарды биринчи кезекте каржылоо боюнча талаптар сакталган жок.

Ошондой эле, корголгон беренелер боюнча чыгымдарды толук камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик мамлекеттик органдардын жетекчилерине жүктөлгөн.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 21-беренесин жана Кыргыз Республикасынын 2023-жылга карата республикалык бюджетинин жана 2024-2025-жылдарга карата болжолу боюнча 6-беренесинин талаптарына

ылайык, бюджеттик уюмдардын чыгым муктаждыктарын эмгек акы фондусунун негизделген эсептери менен аныктап, биринчи кезекте корголгон беренелер боюнча “Эмгек акы” жана “Социалдык фондго төлөмдөр” боюнча чыгашаларды каржылоо биринчи кезектеги тартипте жүргүзүлсүн.

Курулуш-ондоо иштери боюнча бузуулар жана кемчиликтер

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгүндө (Ош шаары) жылытуу тутумунун курулуш-куроо иштеринин көлөмү түзүлгөн долбоор боюнча 12 097,8 миң сом болгон, жабдуулар жана иштөө схемалары алмашкандан кийин курулуш-куроо иштеринин көлөмү 8 921,4 миң сомду түзгөн. Аларга кайрадан аткарылган иштердин актысы түзүлдү жана сметалар аралык айырма болуп чыккан **3 176,4 миң сом** аудит учурунда сметага өзгөртүүлөр киргизилип “наряд-заказ” ведомостунун түзүмүнө кириштелип, аныкталган 3 176,4 миң сом кошумча курулуш иштерине жумшалгандыгы жөнүндө маалыматты Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү 2025-жылдын 14-февралында №025/65-каты менен билдирген.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгүнө жогорудагыдай кемчиликтерди кетирбөө үчүн курулуш мезгилинде техникалык көзөмөлдөөчү менен тыгыз иштешип, аткарылып жаткан курулуштарды убагында көзөмөлдөсүн.

“Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө”

Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын сакталышы

Аныкталды жана корутунду

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академияда 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 17-беренесинин 3-пунктунун 7-пунктчасынын негизинде, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин К.Д. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы менен “Бедачи” ЖЧКсы ортосунда жалпы суммасы 27,1 миң АКШ долларга (2 366,4 миң сом) **Kia Ceed 1.6 MPI Prestige Хетчбек үлгүсүндөгү 2022-жылы чыгарылган унааны** сатып алуу үчүн, 2023-жылдын 12-январында №006-КП-КИ-2022/33 эки тараптуу сатып алуу келишими түзүлгөн.

Жогоруда көрсөтүлгөн сатып алууну жүргүзүүдө төмөндөгүдөй мыйзам бузуулар аныкталды, алар:

- Дипломатиялык академия кызматтык унаа сатып алууга мониторинг жүргүзгөн учурда, сатып алуучу тарабынан кызматтык унаанын техникалык мүнөздөмөлөрүнө коюлган талаптарга, жеткирүүчү тарабынан сунушталган

унаанын техникалык мүнөздөмөлөрү туура келбегендигине карабай туруп, сатып алуулар жүргүзүлгөн;

- 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 1-беренесин бузуу менен, тактап айтканда, мамлекеттик сатып алууларды жүзөгө ашырууда ачыктык, калыстык, айкындуулук принциптери сакталган эмес;

- Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2019-жылдын 12-сентябрындагы №103-Б буйругуна ылайык, “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчетту жүргүзүү боюнча” жобонун 3-бөлүмүнүн 3.2-пунктунун 312-пунктчасын **(жумуштарды аткарууга жана кызматтарды көрсөтүүгө авансалык төлөмдөрдүн өлчөмү контракттын (келишимдин) суммасынан 10 пайызга чейин белгиленет)** бузуу менен, тактап айтканда, келишимдин төлөмдөрүн келишимге кол коюлган күндөн тартып 5 банктык күндүн ичинде алдын ала төлөө жолу менен эки тараптуу келишим түзүлгөн.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин К.Д. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы менен “Бедачи” ЖЧКсы ортосунда түзүлгөн 2023-жылдын 12-январындагы №006-КП-КИ-2022/33 келишимдин төлөмдөрүн, келишимге кол коюлган күндөн тартып 5 банктык күндүн ичинде алдын ала төлөө жолу менен эки тараптуу келишим түзгөн кызматкердин жоопкерчилиги каралсын.

Аныкталды жана корутунду

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академия тарабынан гранттык каражаттардан товарларды, жумуштарды, кызмат көрсөтүүлөрдү жана консультациялык кызматтарды сатып алууда, 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамын бузуу менен, Мыйзамда белгиленген ыкмалар колдонулбай, мамлекеттик сатып алуулардын веб-порталына ачык конкурс жарыяланбастан туруп, 2023-2024-жылдары ***жалпысынан 13 жолу 5 903,1 миң сомго*** сатып алуулар жүргүзүлгөн.

Сунуштама

К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академия тарабынан мамлекеттик каражаттардын эсебинен товарларды, жумуштарды, кызмат көрсөтүүлөрдү жана консультациялык кызматтарды сатып алууда, 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамын сактоо менен Мыйзамда белгиленген ыкмалары аркылуу сатып алуулар жүргүзүлсүн жана аталган Мыйзамдын талаптары так сакталсын.

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгүндө Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтарындагы ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү

тарабынан мамлекеттик сатып алууларга түзүлгөн конкурстук комиссия, Мыйзамда жана сатып алуу жөнүндө документтерде каралган жол-жоболорду жана критерийлерди пайдалануу менен сунуштарды баалоо учурунда, 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 26-беренесинин 5-пунктунун талаптарынын аткарылышын камсыздабай, тактап айтканда, сунуш берген жабдуучудан сатып алуу документтеринде белгиленген квалификациялык талаптарга жооп бербегенине карабай туруп, жайкы дөңгөлөктөрдү 74,0 миң сомго сатып алуу боюнча жеке ишкер Орозалиева М.Б. жеңүүчү деп таанылган.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтарындагы ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү тарабынан мамлекеттик сатып алууларды жүргүзүүдө, 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамында көрсөтүлгөн сатып алуулардын жалпы укуктук жана экономикалык принциптерин жана белгиленген максаттарга ылайык мамлекеттик сатып алууларды жүргүзүүнүн тартибин, талаптарын сактоо менен мамлекеттик сатып алуулар жүргүзүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү тарабынан, 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 17-беренесинин 3-пунктунун негизинде сатып алууларды жүргүзүү учурунда, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 19-сентябрындагы №489 токтому менен бекитилген, Мамлекеттик сатып алуулар жол-жоболорун жүргүзүү тартибинин 22-пунктунун талаптарынын аткарылышын камсыздабай туруп, тактап айтканда, сатып алуучу уюм жабдуучулардан (экиден кем эмес) коммерциялык сунуштарын сурап албай туруп, 2023-жылы 6 жолу жалпы суммасы - 426,1 миң сом, 2024-жылы 2 жолу жалпы суммасы - 138,0 миң сом, жалпысынан 564,1 миң сом суммасында сатып алуулар жүргүзүлгөн.

Сунуштама

2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 17-беренесинин 3-пунктунун негизинде, мамлекеттик сатып алууларды жүргүзүүдө, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 19-сентябрындагы №489 токтому менен бекитилген, Мамлекеттик сатып алуулар жол-жоболорун жүргүзүү тартибинин 22-пунктунда көрсөтүлгөн талаптар так аткарылсын.

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Борбордук аппаратында тышкы саясий иш-чаралар үчүн расмий кабыл алууларды уюштуруу жана өткөрүү кызматтарын сатып алуу боюнча 2024-жылдын 29-мартында 4 000,0 миң сомго мамлекеттик сатып алуулар электрондук порталына № 240329432172126 билдирүү жарыяланган, конкурстун жыйынтыгында

Тышкы иштер министрлиги менен 2024-жылдын 16-апрелинде 2 000,0 миң сомго "Интегра Хотел Инвестмент" ЖЧКсы жана 2 000,0 миң сомго ЖИ Ибрагимов Б.Х. менен эки тараптуу келишимдер түзүлгөн.

Сунуштарды баалоо учурунда, 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 26-беренесинин 7-пунктунун талаптарынын аткарылышы камсыздалган эмес. Тактап айтканда, жабдуучулар тарабынан берилген сунуштарынын баалары бирдей болгон, бирок жооптуу кызматкерлер тарабынан сунуштарды берген жабдуучуларга баштапкы сунуштардын өлчөмүнөн бааны төмөндөтүү (*арзандатып берүү*) мүмкүнчүлүгү жөнүндө суроо-талап жөнөтүлбөй туруп, жеңүүчүлөр аныкталган.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги тарабынан, мамлекеттик сатып алууларды жүргүзүүдө, 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамында көрсөтүлгөн сатып алуулардын жалпы укуктук жана экономикалык принциптерин жана белгиленген максаттарга ылайык мамлекеттик сатып алууларды жүргүзүүнүн тартибин, ошондой эле жабдуучулардын сунуштарын баалоодо, жеңүүчүнү аныктоодо 26-беренесинин талаптарын сактоо менен мамлекеттик сатып алуулар жүргүзүлсүн.

Башка бузуулар

Аныкталды жана корутунду

Аудиттин жүрүшүндө ***К. Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академия*** жайгашкан имарат (жалпы аянты 1121,7 кв.м, дареги: Бишкек шаары, Эркиндик проспектиси, 36) Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан (мындан ары - Улуттук банк) 2015-жылдын 31-мартындагы № D-1-12/0336 административдик имаратты бекер пайдалануу боюнча түзүлгөн келишимге ылайык алынгандыгы аныкталган.

Бул келишимде Дипломатиялык академия тарабынан учурдагы коммуналдык кызматтарды гана төлөө, ошондой эле жер жана мүлк салыгынын суммасы каралган. Келишимдин 1-тиркемесинде жогоруда көрсөтүлгөн салыктар ошол убакта колдонулуп жаткан салык мыйзамдарын эске алуу менен эсептелет. Кийинчерээк 1-тиркемеге кошумча макулдашуулар менен өзгөртүүлөр киргизилген (салык мыйзамдарына жаңы кабыл алынган өзгөртүүлөргө байланыштуу).

Дипломатиялык академиянын имараты Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 22-июлундагы №284-б буйругунун негизинде өткөрүлүп берилген.

Жогорудагы буйрукка ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентинин жана Өкмөтүнүн Иш башкармасына Дипломатиялык академияны жайгаштыруу үчүн тийиштүү жайларды куруу иштери аяктаганга жана Улуттук банктын өндүрүштүк жайлары ишке киргизилгенге чейин алдын ала чечүү тапшырылган.

Аудитке Дипломатиялык академия тарабынан имаратты 30 күндүн ичинде кайтарып берүү жөнүндө Улуттук банктын 2024-жылдын 26-июлундагы №211-08/6105 каты берилген.

Бул катты эске алуу менен, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 22-июлундагы №284-р Дипломатиялык академияны жайгаштыруу үчүн тиешелүү жайларды берүү маселесин мөөнөтүнөн мурда чечүү боюнча токтому аткарылган эмес.

“Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 71-беренесине ылайык, Улуттук банк өзүнө таандык болгон имараттарга жана курулмаларга өз алдынча ээлик кылат, пайдаланат жана тескейт. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарда каттоодон өтүүгө тийиш болгон Улуттук банктын мүлкү, анын ичинде кыймылсыз мүлкү жана жер тилкелери Улуттук банктын менчиги катары катталат.

Улуттук банк борбордук банктардын ишине карата коюлуучу эл аралык талаптарга ылайык өз ишинин коопсуздугун камсыздоо боюнча чараларды, анын ичинде мүлкүнүн, акча каражаттарынын жана башка активдеринин сакталышына, ошондой эле кызматчыларын жана маалыматтарын коргоого багытталган чараларды көрүүгө милдеттүү. Мамлекет Улуттук банктын мыйзамдуу мүлктүк укуктарынын корголушун кепилдейт, анын мүлкүн алып коё албайт, же кыскарта албайт.

Азыркы учурда Дипломатиялык академия Улуттук банктын макулдугу менен Улуттук банктын эски дарегинде жайгашкан, натыйжада, “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Конституциялык мыйзамынын 71-беренесинин 14-главасынын талаптарынын сакталбагандыгына алып келди.

Дипломатиялык академиясын имарат менен камсыздоо маселеси боюнча академиянын жетекчилиги тарабынан КР Президентинин Иш башкармалыгына, Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттикке, Бишкек шаарынын мэриясына каттар жиберилген.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Президентинин Иш башкармасы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 22-июлундагы №284-б токтомунун 4-пунктунун аткарылышын камсыз кылуу боюнча чараларды көрсүн.

Аныкталды жана корутунду

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги борбордук аппараты менен Кыргыз Республикасынын Президентинин Иш башкармасынын "Автотранспорттук ишканасы" мамлекеттик мекемеси ортосунда “сапаттуу жана коопсуз транспорттук авто кызматтар” үчүн 2023-жылдын 10-октябрында №20/д жана 2024-жылдын 27-январында №4/д транспорттук авто кызматтарды көрсөтүү келишими түзүлгөн.

2023-жылдын 10-октябрында №20/д келишимдин алкагында Тышкы иштер министрлиги тарабынан 2023-жылдын 11-12-октябрында Көз карандысыз Мамлекеттердин Шериктештигинин Тышкы иштер министрлеринин

Кеңешинин жыйынын даярдоо жана өткөрүүдө, "Автотранспорттук ишканасы" мамлекеттик мекемеси тарабынан автотранспорттук кызмат көрсөтүү боюнча аткарылган иштердин актысы түзүлүп, актынын негизинде иш жүзүндө чыгымдардын сметасы 1 276,2 сомго түзүлгөн.

Бирок, аудит учурунда автотранспорттук кызмат көрсөтүү боюнча берилген чыгымдардын иш жүзүндөгү сметасы менен аткарылган иштердин актысы боюнча эсептөөлөрдү жүргүзгөн учурда BMW үлгүсүндөгү унаадан 2 бирдик пайдалангандыгы үчүн $368,8 \text{ миң сом} (75 \text{ саат} * 2153 \text{ сом} + 330 \text{ литр} * 69,49 \text{ сом} = 184\,406 \text{ сом} * 2 \text{ бирдик} = 368\,812 \text{ сом})$ эсептелинген. Бирок, автотранспорттук кызмат көрсөтүү боюнча берилген чыгымдардын иш жүзүндөгү сметасы менен аткарылган иштердин актысы боюнча эсептөөлөрдү жүргүзгөн учурда BMW үлгүсүндөгү унаадан 2 бирдик пайдалангандыгы үчүн 184,4 миң сом ($368,8 \text{ миң сом} - 184,4 \text{ миң сом}$) ашыкча чыгымдалгандыгы аныкталды.

2024-жылдын 27-январында №4/д келишими алкагында 2024-жылдын 19-сентябрында Венгриянын тышкы экономикалык байланыштар жана тышкы иштер министри Петер Сияртонун Кыргыз Республикасына расмий сапарын өткөрүүдө, "Автотранспорттук ишканасы" мамлекеттик мекемеси тарабынан автотранспорттук кызмат көрсөтүү боюнча аткарылган иштердин актысы түзүлүп жана актынын негизинде иш жүзүндө чыгымдардын сметасы 64,9 миң сомго түзүлгөн. Бирок, аудит учурунда Венгриянын тышкы экономикалык байланыштар жана тышкы иштер министри Петер Сияртонун Кыргыз Республикасына расмий сапарын өткөрүүдө иш жүзүндө чыгымдардын сметасын №4/д келишиминин 6.3.-пунктун аткарбай, тактап айтканда, 10 жумушчу күн мурда Заказчыга алдын ала эч кандай билдирүү берилбей туруп 2024-жылдын 25-октябрындагы №129 транспорттук автокызмат көрсөтүү келишиминин №1 тиркемесинин преysкурантында көрсөтүлгөн баалар боюнча эсептелген. Натыйжада, 9,9 миң сомго ашыкча чыгымдар эсептелген.

Жогоруда көрсөтүлгөн 194,3 миң сом ($184,4 + 64,9$) ашыкча төлөмдөр 2025-жылдын 27-февралында "Автотранспорттук ишканасы" мамлекеттик мекемеси тарабынан Тышкы иштер министрлигинин атайын эсебине кайтарылып, андан ары республикалык бюджеттин кирешесине 2025-жылдын 28-февралында 194,3 миң сом каражаты өндүрүлдү *(төлөө тапшырмасы 2025-жылдын 28 - февралындагы №243)*.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген, "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" жобонун 57-пунктунун талаптары сакталбастан туруп, "Автотранспорттук ишканасы" мамлекеттик мекемеси тарабынан кызмат көрсөтүү боюнча аткарылган иштердин актысы түзүлгөн. Бирок буйрутмачы Тышкы иштер министрлиги тарабынан ыйгарым укуктуу адамдардын колу коюлган эмес.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругуна тиркеме "Мамлекеттик башкаруу секторунун

уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча жобосунун” 57 пунктунун талаптарын сактоо менен кызмат көрсөтүү боюнча аткарылган иштердин актысын түзүүдө жана кабыл алууда баштапкы документтердеги милдеттүү реквизиттердин камтылышын, ошондой эле туура толтурулгандыгы боюнча көзөмөлү күчөтүлсүн.

Аныкталды жана корутунду

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарындагы Ыйгарым укуктуу өкүлчүлүгү тарабынан Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-П буйругу менен бекитилген, “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча жобону бекитүү жөнүндө” жобонун 25-пункту бюджеттик мекемелердин кызматкерлеринин милдеттерин аныктоодо функционалдык милдеттерди бөлүштүрүү принциби сакталган эмес. Тактап айтканда, бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү, ошондой эле Өкүлчүлүктүн бюджетинин долбоорун жана чыгымдар сметасын түзүү, каржылык-ишкердик ишмердүүлүктү экономикалык талдоо жүргүзүү жана мамлекеттик сатып алуулардын жол-жоболорун жүргүзүү жетектөөчү адистин (башкы бухгалтерге) функционалдык милдеттерине киргизилген.

Сунуштама

Кыргыз Республикасынын Финансы Министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-П буйругу менен бекитилген, “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча жобону бекитүү жөнүндө” жобонун 3-бөлүмү бюджеттик мекемелердеги ички көзөмөл системасына коюлуучу талаптары сакталсын жана жобонун 25-пунктунун негизинде ыйгарым укуктуу өкүлчүлүктүн кызматкерлеринин функционалдык милдеттери бөлүштүрүлсүн.

Аудитор

А.Т. Байгазаков